№ 45 Մարտի 24 (Ապրիլի 5) 1879 Մարտի 24 (Ապրիլի 5) № 45

ՈՒՔԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի. կես տարվանը 6 ռուբլի

Թիֆլիսում գրվում են միմիայն խմբագրատան մեջ։

Ցանկացողները դիմեն Тифлисъ. Редакція „Мшакъ"

ՄՇԱԿ

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—3 ժամ (Բացի կիրակի և տոն օրերից)։

Ձեռագրությունները չեն հրատարակվում առանց յիշատակի

Ձեռագրությունների համար վճարում են իւրաքանչիւր բառի 2 կոպեկ

ԿԻՐԱԿԻ ՄԵԿՄԵՏ 25-ԻՆ

գրաւոր ԳԻՐՆՈՐ ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ

Պիտանի է թիֆլիսի ՍՈՓԻԱՆԻՆԵՐՈՒՄ իր հաւիւն դասախօսութիւնը

«ԹԻՒՐՔԱՑ ՀԱՅԱՑԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՆ ԻՄՈՒԹԻՒՆԸ»

Նոյն պարագայմամբ, որով կարդացել է մարտի 11-ին թիֆլիսի ազնուականների քաղաքացիական ժողովում։

Տոմսակները կարելի է առնել ՀԱՅԱՏԻՐՈՑՆԵՐՆԵՐԻ ԳՐԱՀԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ և «Մշակի» խմբագրատունը։

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒԹԻՒՆ

Մեր գաւառակիցներին ուղղագրան.—Ներքին սահմանքիւն։ Ներքին շարիկ.—Ներսի սահմանքիւն։ Հոգ կարքալիներդ խնդիրը։ Թարգմանի Լեզիտոր ստաւի Բաքարքիւնը։ Նամակ Պարտաւորանից.—Մշակին հասցէներդ.—Ցաղագրությունները.—Ցեղերդ.—Բանաստեղծ.—Ցնորամտություններ։

ՄԵՐ ԳԻՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՐԴԻԱՐԱՑԱՆ

Մարտի 22-ի մեր առաջնորդող յօդուածի վերջում մենք ասում էինք. «Կրթական երկպառակութիւնները սանձուցաւ միջոց են ապգուրեան խնդիրը ապանելու համար։ Պատճառ թիւրքաց տէրութիւնը տեսնելով որ հայոց ազգային խնդիրը հանգստական քայլերով առաջ է գնում, անհնարելի կերպով ինքն է դրդել հայերի մէջ կրթական վէճերը։»

Այդ խօսքերը մենք ասացինք մարտի 22-ին առաւօտեան, իսկ նոյն օրը երեկոյեան ստացվեցաւ հեռագիրը Կ. Պոլսից, որ արդարացրեց մեր գուշակութիւնները։ «Ոսկիանը, ասում էր հեռագիրը, մի իրադէ ստորագրեց, որով Հասանը նշանակվում է հայոց կաթոլիկ համայնքի կրոնական և քաղաքական գլուխ։»

Ուրեմն մեր գուշակութիւնները, որոնց շատերը գուցէ, թեև բարհաւատութեամբ վերաբերվեցին, այժմ արդարացան։ Ինտրիգանքը անողը նոյն խակ թիւրքաց տէրութիւնն է։ Այս նշանակում է իր իրադէով Հասանին հայկաթոլիկների համայնքի գլուխ, որպէս զի գժգոհութիւն յարուցանի հակահայանական հայ-կաթոլիկների մէջ, որոնք չեն կամենում պապի անսխալութիւնը ճանաչել....

Այդպիսով, ի հարկէ, մեծ գժգոհութիւններ, գուցէ կռիւներ և անկարգութիւններ կարող են ծագել, լուսաւորչական հայերն էլ անտարբեր չեն մնայ գէպի իրանց կաթոլիկ հայրենակիցների շրջանում ծագած խառնութիւնները,—և, տէ՛ր, կրօնական խնդիրներով, կրօնական վէճերով, եկեղեցական երկպառակութիւնները հանգամանքով ու խառնութիւններով, յարձակումներով, հայերը, որոնք շատ են սիրում կրօնական վէճերը, գուցէ կը մոռանան իրանց ազգային խնդիրը, Հայաստանի բնակչութեան հարցը....

Այդպէս է մտածում թիւրքաց տէրութիւնը և. երեւի հայերը կընկնեն այդ որոգայթի մէջ, թիւրքաց տէրութեան նենգաւոր դիտաւորութիւնները, Հնմարիւտ, կարող են իրագործվել....

Մեր գործը կրօնական վէճերի դարը չէ, թո՛ղ այդ լաւ հասկանան թիւրքիայի մեր եղբայրակիցները։ թո՛ղ իրանց սառն և խելացի վարմունքով ոչնչացնեն Ի. Դրան ձեռքով ստեղծված բոլոր որոգայթները....

թո՛ղ չը յափշտակվեն իրանց թեւեթեւանիս և ազէտ լրագրու-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆԱԽՍՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

I.

Ցաւալի անհայտ չինիկոյզը գեռ մեռածած չը լինի մեր ազգի պատմութիւնը։ Ցաւալը իր սիրերի համար չատ մեծ անհաւասարութիւն ունէր։ Նա կոչվում էր գիւղատնտեսական արդիականացումներ։ Հարստատ էր։ Ունենում էր հարիւրաւոր մարդիկ, որոնք ինչպէս գրագրեցին, ինչպէս ասեցին, ինչպէս գրեցին։ Ամենքը գրագրեցին, ամենքը ասեցին, ամենքը գրեցին։ Ամենքը գրեցին, ամենքը ասեցին։ Ամենքը գրեցին, ամենքը ասեցին։ Ամենքը գրեցին, ամենքը աս

բիեռնե քաղաքներով՝ թէ ժամանակակից է բոլոր հոյլ բոցագրականներին և հոյլ կամքիներին միասնաբար ընտրաստաղչական ինքնիշխան հնար, որպէս զի մի գործիք ապագայում ֆապանեն....

Ինչպէս ասացինք սակայն թերի բան չէ կասկածում, եթէ ոչ թատրոնը ապագայ նոր անդամների մէջ կրտսերական անմիջականի վիճակը, ներդաշնակների մէջ ստանալ բիեռնե անբաղդ անբամանելիքի

Մինչև անգամ եթէ ասենք թէ և կրկին լուսաստաղչական ինքնիշխան գտանեն գտանենք բոլոր հոյլ բոցագրականներին և հոյլ կամքիներին, թնչպէս այդ թատրոնում է Կ. Գիլոսի հոյլոց մասնագիտ, ոչնում ասենք, որպէս զի հոյլոց մասնագիտ, ոչ մի բիեռ անգամ գործադրելիքներ, այլ կը բնեալ ապագի հասանք, այլ կը բնեալ վիճակ անգամ գործադրելիքներ։

Ուշադիր մեզ կը բացատրենք ասածիս անգամ

Գ. Ա.

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

—

Վաղը, կիրակի, մարտի 25-ին գոհարար Գրիգոր Ա բարձրագոյն կրօնական է ԹԻՖԼԻՍԻ Ս.

բանեցաւ գանգնեալ իր գաղափարքին հանրէն լեցուած և նշանակեալ բարեգործական նշանակով, որ կարդացուիս, մարտի 11-ին Ա. հնաբանակով, ուր կարդացուիս մարտի 11-ին գոհարարքի մասին։

—

Ընդարձակ ոչ ԹԻՖԼԻՍԻ Ս. Ս. Ս.